

saadan særskilt Lov som denne, der har saa stor Indflydelse paa alle Landboeres Liv i det Hele, gjøre en saadan Forandring, kunde let fremkalde Ulemper og Forvirring.

Lange: Med Hensyn til hvad den høit-ærede Indenrigsminister bemærkede, angaaende Uendningsforslaget til § 15, maa jeg tillade mig den Bemærkning, at jeg finder, at naar Skaben kun er ubetydelig imod den Fordeel, som den Paagældende vil have, vil der formentlig ikke være Tale om Erstatning. Jeg finder netop en Analogi herfor i danske Lovs 6—14—17 og 6—17—21 saavelsom i Forordningen af 29de October 1794, der handler om Tilfælde, hvor der skeer ubetydelig Skade, uden at der bliver Spørgsmaal om Erstatning.

Indenrigsministeren: Jeg troer dog virkelig ikke, at man kunde give disse almindelige Udtryk i denne Paragraph, uden at tilføie en Bestemmelse om, at Vedkommende skulde være pligtige til at give Erstatning for Skaden, og at denne Erstatning da skulde udredes, som det er bestemt i den følgende Deel af Paragraphen; vil vist heller ikke min ærede Ven fra Kjøbenhavn (Lange) ansee for urigtigt.

Ordføreren: Jeg vil med Hensyn til de Ord „imod Erstatning“ endnu tillade mig at bemærke, at den historiske Grund, hvorfor de ere komne ind i Loven, uden Tvivl er den, som den ærede Rigsdagsmand for Viborg Amts 1ste Valgfreds (Knudsen) har tænkt paa, nemlig at der i Livet havde dannet sig en Praxis med Hensyn til de offentlige Veies Forhold til Vandværnet, som man ikke troede havde sin fuldkomne Begrundelse i Loven, og hvorved det Offentlige var stillet exceptionelt. Det var nemlig ikke pligtigt til at forandre Broer og Steenkister over Veie. Det er altsaa et ligefremt Fremskridt, at det Offentlige i Henseende til disse Veie bliver stillet lige med private Folk. Iøvrigt maa jeg tilføie, at, naar jeg har hørt den Brug, man har tænkt sig at kunne gjøre af de Ord „imod Erstatning“, nemlig at stille det Offentlige ander-

ledes end de Private, da er det en Anskuelse, som Udvalget efter min Overbeviisning paa ingen mulig Maade kan indlade sig paa. Det skal tværtimod her, ligesom det hidtil har gjort, fastholde den Bestemmelse, at enhver Mand, der lider Skade, skal have Erstatning derfor, og i denne Henseende kjender jeg ikke nogen Forskiel imellem det Offentlige og den Private. Dersom det Offentlige har fornærmet en Mand ved at gjøre Anlæg, som genere ham, eller ialtfald paaføre ham Skade, maa det Offentlige ligesaavel som den Private Mand finde sig i at tage det bort uden Erstatning; men vil den private Mand have en Foranstaltning truffen af det Offentlige til sin Fordeel, maa han ogsaa finde sig i at betale den. Jeg gjentager, hvad jeg har sagt tidligere, at det omhandlede Udtryk i Paragraphen ingen anden Hensigt har end at stille det Offentlige og de Private i samme Forhold som enhver anden Mand.

S. Jørgensen: Uagtet den ærede Ordfører har udtalt med Hensyn til Fleertallets Forslag til § 21, at det ingen anden Hensigt havde, end at de øvrige Bestemmelser skulde forblive i Kraft, saa maa jeg dog tillade mig at yttre den Formening, at det vist vil have en ganske anden Virkning; thi naar disse Ord blive udeladte, er det min Overbeviisning, at man i mangfoldige Tilfælde vil paa tvinge Gieren af disse Broer at skaffe Bandlebene forbybde uden Erstatning. Forøvrigt maa jeg med Hensyn til, hvad der er bemærket om den forskjellige Fremgangsmaade ligeoverfor de Private og det Offentlige, tilføie, at man ikke maa glemme, at de Udgifter, der udredes af det Offentlige, ligesaavel gaar ud af Skatteydernes Lomme som alle øvrige Udgifter.

Bonne: Med Hensyn til den Bekjendtgjorelses-Maade, der er omtalt i § 19, skal jeg henholde mig til, hvad der af den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 2den Valgfreds (Krogsh) er udtalt. Jeg troer ogsaa, det vilde være meget ønskeligt, om denne Bekjendtgjorelsesmaade var en anden end den, der nu finder Sted, nemlig ved Kirkestævne.